

1. A szociális gondoskodás történeti változásai, a szociálpolitika fogalma

Hagyományos társadalom

- közösségek fontos szerepe (különösen a család)
- kisszámú, de személyes jellegű családi, szomszédsági, munkakapcsolatok, egymásrataltság
- cselekvés kereteit a tradíció jelölte ki, nem formális szabályok, intézmények szabályozták

Modern társadalom

- közösségek szerepe csökken
- nagyszámú, felszínes, célorientált kapcsolat
- formális szabályozás

nem létezett elkülönült szociális dimenzió

az esetek védelme magtól értendő, nem szociális kérdés

A horizontális segítségnyújtás mellett vertikális csatorna: gazdagok kötelessége volt az adakozás

Középkor: segítségnyújtás intézményesített formái – szerzetesrendek

XVI. századtól primér szociális kötelékek fellazulásának kezdetei, gazdasági szerkezetváltás, társadalmi változások

individualizmus térnyerése

 elesettek védelme kezdett szociális kérdésként megjelenni

Megjelenik a munka szociális dimenziója:

eddig mindennapi kötelező tevékenység > most munkalehetőség, munkanélküliség

XVIII-XIX. század iparosítás, tőkés termelési viszonyok kibontakozása: urbanizáció, tömeges mobilitás > meggyengültek a családi, kisközösségi, települési gondoskodási rendszerek

Munkaerő védelmének szükségessége

1. formális szociálpolitika – munkás fizikai védelme
(közegészségügyi rendszer kiépítése, munkavégzés körülményeinek szabályozása)
2. anyagi szociálpolitika – Az állam kötelessége, hogy biztosítsa állampolgárai számára az önfenntartás feltételeit

XIII. Leó: Rerum Novarum (1891.): az állam feladata a polgárok javáról való gondoskodás, a segítségre szoruló helyzetének javítása

A szociálpolitika fogalma

A szociálpolitika céljai:

1. szegénység kezelése
2. védelem a fő veszélyekkel
(betegség, baleset, munkanélküliség, munkaképtelenség, öregség, stb.) szemben
3. társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése
4. egyenlő életfeltételek biztosítása
5. hátrányos helyzetűek jogokkal való felruházása